

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 459/2020
03.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Радмиле Драгичевић Дичић, председника већа, Радослава Петровића, Драгомира Милојевића, Милунке Цветковић и Јасмине Васовић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4) Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 219/20 од 05.03.2020. године поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Вршцу К 246/17 од 20.06.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 950/19 од 09.10.2019. године, у седници већа одржаној дана 03.09.2020. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 219/20 од 05.03.2020. године, као **ОСНОВАН** и **УТВРЂУЈЕ** да је правноснажним пресудама Основног суда у Вршцу К 246/17 од 20.06.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 950/19 од 09.10.2019. године, учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, у корист окривљеног АА.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу К 246/17 од 20.06.2019. године, окривљени АА, на основу одредбе члана 423. тачка 1) ЗКП, ослобођен је од оптужбе да је извршио кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4. Кривичног законика.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 950/19 од 09.10.2019. године, делимичним усвајањем жалбе јавног тужиоца ОЈТ у Вршцу, преиначена је првостепена пресуда, само у погледу одлуке о трошковима кривичног поступка и одлуке о имовинскоправном захтеву, тако што је одређено да трошкови кривичног поступка, у смислу одредбе члана 265. став 1. ЗКП, падају на терет буџетских средстава суда, док је оштећена „Pireus banka“ АД Београд ради остваривања имовинскоправног захтева, у смислу одредбе члана 258. став 2. ЗКП упућена на парнични поступак. У преосталом делу жалба јавног тужиоца ОЈТ у Вршцу, одбијена је као неоснована и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је Републички јавни тужилац под бројем Ктз 219/20 од 05.03.2020. године, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и утврди да је побијаним пресудама повређен закон у корист окривљеног АА.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоцу окривљеног АА, адвокату Лазару Гутеши, сходно члану 488. став 1. ЗКП, па је одржао седницу већа, о којој у смислу члана 488. став 2. ЗКП није обавестио Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, јер није нашао да је њихово присуство од значаја за доношење одлуке, па је размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев поднет, те је по оцени навода и предлога у захтеву Републичког јавног тужиоца нашао:

Захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца је основан.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се у поднетом захтеву Републичког јавног тужиоца указује да је доношењем побијаних нижестепених пресуда учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у корист окривљеног АА, обзиром да је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе неправилно примењена одредба члана 5. став 2, члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4) и члана 227. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, као и процесна одредба члана 423. тачка 1) ЗКП.

Из списка предмета произилази да је првостепеном пресудом, која је другостепеном пресудом преиначена само у погледу одлуке о трошковима поступка и одлуке о имовинскоправном захтеву, док је у непреиначеном делу потврђена, окривљени АА на основу члана 423. тачка 1) ЗКП, ослобођен од оптужбе због кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4) Кривичног законика, јер суд налази да је доношењем Закона о изменама и допунама Кривичног законика (Службени гласник 94/16 од 24.11.2016. године), а које измене су у односу на кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4) Кривичног законика ступиле на снагу дана 01.03.2018. године, извршена декриминализација тог дела и исто по закону више није кривично дело, а под тим чланом се сада налази друго кривично дело.

Овакав правни закључак нижестепених судова, по налажењу Врховног касационог суда, је неприхватљив из следећих разлога:

Наиме, у време извршења предметног кривичног дела, постојало је кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2 у вези става 1. тачка 4) Кривичног законика, које је окривљеном стављено на терет оптужним актом и за које је побијаном правноснажном пресудом ослобођен од оптужбе. Међутим, пре правноснажног окончања овог кривичног поступка дана 01.03.2018. године ступио је на снагу Закон о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 94/16 од 24.11.2016. године) којим је XXII Глава Кривичног законика, која се односи на кривична дела против

привреде, измењена тако да иста више не предвиђа кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. Кривичног законика.

Међутим, по оцени Врховног касационог суда, таквом изменом, радња кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4) Кривичног законика, није декриминализована доношењем напред наведеног Закона о изменама и допунама Кривичног законика, с обзиром на то да су у законском опису, битна обележја тог кривичног дела, сада садржана у кривичном делу злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, јер је радња - груба повреда овлашћења у погледу управљања, располагања и коришћења имовином од стране одговорног лица, на начин како је то описано радњом извршења дела у конкретном случају (што представља радњу извршења кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4) Кривичног законика), сада одређена и кажњива као прекорачење граница овлашћења одговорног лица, будући да сама груба повреда овлашћења има карактер и прекорачења овлашћења, чиме је у конкретном случају задржан јасан правни континуитет инкриминације у погледу наведеног законског обележја, конкретно облика радње извршења дела.

Такође, додавање у законски опис кривичног дела из члана 227. став 1. Кривичног законика, законске формулације ... „уколико тиме нису остварена обележја неког другог кривичног дела“, према оцени Врховног касационог суда, ставља само једну више обавезу суду да због бројних нових кривичних дела уведених изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 94/16 од 24.11.2016. године) у групу кривичних дела против привреде, додатно води рачуна о правилној правној квалификацији радњи извршења.

Дакле, доношењем наведеног Закона о изменама и допунама Кривичног законика, није дошло до декриминализације кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4) Кривичног законика, а тиме ни до правног дисконтинуитета са инкриминацијом кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 94/16), са истим битним елементима. По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су учинили повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе неправилно примењена одредба члана 5. став 2. Кривичног законика.

С тим у вези, а имајући у виду обавезу суда да примени најблажи закон за учиниоца, ако је након извршења кривичног дела закон измењен једном или више пута, Врховни касациони суд налази да је у конкретном случају окривљени, правилном применом одредбе члана 5. став 2. Кривичног законика, требало да буде оглашен кривим и осуђен због кривичног дела које му је оптужним актом и стављено на терет - из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4) Кривичног законика, за које је прописана казна затвора од једне до осам година, јер је за кривично дело из члана 227. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, чија законска обележја су остварена радњама окривљеног прописана казна затвора у трајању од две до десет година.

Стога је Врховни касациони суд усвојио као основан предметни захтев, те је како је захтев поднет на штету окривљеног, на основу члана 492. став 1. тачка 3) и члана 493. ЗКП утврдио да су побијаним правноснажним пресудама Основног суда у Вршцу К 246/17 од 20.06.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 950/19 од 09.10.2019. године учињене напред наведене повреде закона у корист окривљеног АА, при томе не дирајући у правноснажност тих пресуда.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Радмила Драгичевић Дичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић